

ንምዕጣቅ ምስራሕ

ስደተኛታት ደቂ አንስትዮን አዋልድን
አብ ሳብ-ሳሃራ አፍሪቃ ብሓደጋ ኤች.አይ.ቪ/ኤይድስ ብኸቢድ ካብ ዝተጠቐዑ

ብጃነት ኣትሱኪ

ምልባዕ ኤች.አይ.ቪ/ኤይድስ አብ ሳብ-ሳሃራ አፍሪቃ፣ ጎሊሑ ዝርአ አብ ደቂ አንስትዮን አዋልድን ኢዩ። ጾታዊ ዘይማዕርነት ደቂ አንስትዮ ብዘይመጠንን ዝያዳን ንመልክፍቲ ክቃልዓ ካብ ዝደረኹ ነገራት ምኳኖም ይፍለጥ። ዘሕዝን ኩነታት ስደተኛታት ደቂ አንስትዮን አዋልድን ሳብ-ሳሃራ ግና ብትሑት ደረጃ ኢዩ ተቃሊሑ። አብ ግዜ ግርጭትን ምፍንቃልን ዘጋጥመን ስቅያት ዓመጽ ሰብአዊ መሰል ንዝለዓለ ሓደጋ መልክፍቲ ኤች.አይ.ቪ ኣቃሊዕዎን ኢዩ።

ምልባዕ ኤች.አይ.ቪ/ኤይድስ አብ ሳብ-ሳሃራ አፍሪቃ፣ ጎሊሑ ዝርአ አብ ደቂ አንስትዮን አዋልድን ኢዩ። ጾታዊ ዘይማዕርነት ደቂ አንስትዮ ብዘይመጠንን ዝያዳን ንመልክፍቲ ክቃልዓ ካብ ዝደረኹ ነገራት ምኳኖም ይፍለጥ። ዘሕዝን ኩነታት ስደተኛታት ደቂ አንስትዮን አዋልድን ሳብ-ሳሃራ ግና ብትሑት ደረጃ ኢዩ ተቃሊሑ። አብ ግዜ ግርጭትን ምፍንቃልን ዘጋጥመን ስቅያት ዓመጽ ሰብአዊ መሰል ንዝለዓለ ሓደጋ መልክፍቲ ኤች.አይ.ቪ ኣቃሊዕዎን ኢዩ።

ብመሰረት አብ 2006 ዝወጽኦ መግለጺ ዝተወሃሃደ መደብ ኤች.አይ.ቪ/ኤይድስ (UNAIDS)፣ ሳብ-ሳሃራ አፍሪቃ፡ ዳርጋ 2/3 ዓለም ለኻዊ መልክፍቲ ኤች.አይ.ቪ ከም ትሓቁፍ ይግለጽ። 59 ሚእታዊት ካብዚ ድማ ብደቂ ኣስንትዮ ይውክል። ብፍላይ መንእሰያት ደቂ አንስትዮን አዋልድን ንዝለዓለ ሓደጋ ዝተቃልዓ ኢያን። ብመግለጺ ውህደት ንምምዕባል ማይክሮባይሲድ (The Alliance for Microbicide Development)፣ ዝርግሐ ኤች.አይ.ቪ አብ ክሊ ዕድመ 15ን 24ን ዝርከባ ደቂ አንስትዮ ሳብ-ሳሃራ አፍሪቃ ካብ አብ ተመሳሳሊ ዕድመ ዝርከቡ ደቂ ተባዕትዮ ብሰለስተ ዕጽፊ ይዛይድ።

ብሰንኪ ኩናት ዝተመዛበላ ደቂ አንስትዮ ምስ ጾታ ዝተኣሳሰሩ ሓያለ ጸገማት የጋጥምዎን። እዚ ድማ ግዳይት ኤች.አይ.ቪ ክኸኑና ዝለዓለ ግደ ኣለዎ። ማዕከን ደቂ አንስትዮ ውድብ ሕቡራት ሃገራት (UNIFEM) ዘውጽኦ ንስድራ ቤት እውን ዘጠቃለለ ዝርዝራዊ ሓበሬታ፣ ማሕበራውን ኮማውን ኣቃውማ፣ ንሕክምናዊ ክንክን ዕድል ዘይምርካብን ሕጽረት ማሕበራዊ ኣገልግሎታትን፣ ዝለዓለ ወሲባውን ጾታውን ዓመጽ ከምኡ እውን ዝለዓለ ጾታዊ ርክብ አብ ሞንጎ ሲቪል ሕበረተ ሰባትን ወተሃደራትን እቶም ቀንዲ ተጠቀስቲ ጸገማት ኢዮም። ብተወሳኺ፡ ንስደተኛታትን ተመለስትን ዘጋጥም ተነጽሎ፡ ኣድልዎን ካልእ ዓመጽ ሰብአዊ መሰላትን ዓንገልቲ ምስሳን ኤች.አይ.ቪ ኢዮም።

ዘይርጉእ ማሕበራውን ቁጠባውን ኩነት

ስድራ ቤታት ካብ ቤተን አብ ዝሃደማሉ፣ አብ ካልእ ከባቢ ወይ ጎረባብቲ ሃገራት ዕቁባ ክሓታ ግድን ኢዩ። እቲ ርጉእ ማሕበራዊ ሂወት፡ ኣባይትን ሕበረተ ሰብካን ንድሕሪት

ገዲፍካ ምኻድ ማለት ኢዩ። እዚ ከአ ንስነምግባር ጾታዊ ርክብ ዘማእከለ ማሕበራዊ ልምዲ ከም ዝፈርስ ይገብር።

እዚ ምብትታን እዚ፣ ነቲ ኣብ ሞንጎ ደቂ ኣንስትዮን ደቂ ተባዕትዮን ዝጸንሐ ዝተመዛበለ ዓቕሚ የጋፍሑ። ደቂ ኣንስትዮ፣ ኣብ እዋን ሰላም ከይተረፈ ስልጣንን ማዕረ ቁጠባዊ መሰልን የብለንን። ስለዚ ከአ ምስ ደቂ ተባዕትዮ ተመሳሲለን ክነብራ ይግደዳ። ከም ውጽኢቱ ከአ ኣበይ፣ መኣስን ምስ መንን ጾታዊ ርክብ ይፍጽማ ንክመርጸ ኩነ ነብሰን ክቆጸጸራ ዘለወን ዓቕሚ ይጎድል።

ዝተመዛበሉ ደቂ ተባዕትዮ እውን ኣብ ስድራ ቤቶምን ሕብረተ ሰባምን ዝነበርም ልዑል ደረጃ ብምስኣን ከም ዝሰቀዩ ዝገብ ኢዩ። ኣብ ልዕሊ እዚ፣ ኣብ መዓስከር ስደተኛ ዝነበሩ ደቂ ተባዕትዮ መብዛሕትኡ ግዜ ኣብቲ ዝተረኸበ ስራሕ ዝተዓቆቡላ ሃገር ከይሳተፉ ይኸልከሉ። እዚ ኩነታት እዚ መብዛሕትኡ እዋን ናብ መስተን ምዕማጽ ኣንስቶን ደቆምን ከምኡ እውን ምስ ዝተፈላለዩ መጻምዲ ዘይውሑስ ጾታዊ ርክብ ንክፍጽሙን ይደፋፍኡም። ከምዚ ዓይነት ግብረ ፍንወነትን ዓመጽን ድማ ንዝለዓለ ሓደጋ ምምሕልላፍ ኤች.አይ.ቪ.ቪ ባይታ ይኸፍት።

ቁጠባዊ ንድየት ኣባይ ኢዩ። ኣብ ዝባኑን ዝነበረት ክዳን ሒዞን ዝሃደማ ስደተኛታት ደቂ ኣንስትዮን ኣዋልድን ንድሕነተንን ቁጠባዊ ሓገዝን ኢሊን ኣብ ዝለዓለ ጽግዕተኛነት ይኣትዋ። ኣብ መብዛሕትኡ ጉዳያት ከም ዝርአ፣ እዞን ደቂ ኣንስትዮ ኢየን ደቀንን ሰብኡተንን ክጥውራ ዝቃለሳ። ኣብ ካልእ ኩነታት ኣብ ነቃልበሉ ከአ ዘኸታማት ኣዋልድ ነብሰንን ዝነኣሱ ኣሕዋተንን ንምንባይ ይግደዳ። ናበይቲ ብቁልዑ ዝእለዩ ስድራቤት ይብሃላ። መብዛሕትኡ ግዜ ድማ ንጾታዊ ምዝመዛን ዓመጽን ይቃልዳ።

ንምንባር ዝግበር ወሲባዊ ርክብ

ንምንባር ተባሂሉ ዝግበር ጾታዊ ርክብ እቲ ዝዓበዩ ጸገም እዞን ስደተኛ ደቂ ኣንስትዮን ዋልድን ኢዩ። ንመግቢ፣ ማይ፣ ዕቁባ፣ ድሕነት፣ ገንዘብን ካልኣት ኣድለይቲ ነገራትን ክብላ ምስ ወተሃደራት፣ ፖሊስ ወይ ዓቀብቲ ሰላም ሓይልታት ኣብ ግዱድ ጾታዊ ንግድ ኣይኣትዋ።

ብዕድመ ኣዝዮም ዝዓበዩ፣ ሃብታማትን ብዙሓት ጾታዊ መጻምዲ ዝነበርኦምን ብሹጎር ዳዲይስ (Sugar Daddies) ዝፍለጡ ደቂ ተባዕትዮ፣ ንስደተኛታት ደቂ ኣንስትዮ ንዘይተኣደነ ዓመጽን ጽንሰን ብፍላይ ከአ ንመልክፍቲ ኤች.አይ.ቪ.ቪ የቃልዕወን። ሓደ ሓደ ግዜ፣ ዝርግሐ ኤች.አይ.ቪ.ቪ ኣብ ኣሃዱታት ወተሃደራትን ፖሊስን ልዕሊ 50 ሚእታዊት ምኻኑ ብሁማን ራይት ዎች (Human Rights Watch) ዝፍለጥ ትካል ይሕብር።

ኣብ ዘባታት መዓስከር ስደተኛታትን ካልኣትን፣ ደቂ ኣንስትዮን ዋልድን ተሰከምቲ ኣደራዕ ሕሙማትን ዘኸታማትን ኤይድስ ኢየን። ፖሊሲታት ዕቁባ ዝሃበን መንግስቲ ንክሰርሓ ኣይእግደንን እውን እንተ ተባህለ፣ ከም ኣጋይሽ ንመጠወሪ ዝወሃበን ሓገዝ ኣብ ዝኸፈሎ ስርሕ ከይዋስኣ ዓቢ ዕንቅፋት ኢዩ። ኣዋልድ፣ ዝሓመሙ ወለደን ክኣልዩ ትምህርተን የቋርጹ። ገሊኣን ኣዋልድ ብሰንኪ ኤይድስ ክልቲኦም ወለደን ይስእና። ዘኸታማት፣ ድኻታትን ዘይተማህራን ኩይነን ነብሰንን ኣሕዋተንን መሪሖን ወይ ኣልዩን ክነበራ ዘለወን ኣማራጺ ድማ ውሑድ ኢዩ።

ዝግነወ ክልኒካትን ዘይተመርመረ ደምን

ኣብ ግዜ ኩናት ወይ ረጽሚ፣ በርገሳውያን ኣህዛብ ዘድሊ ማሕበራዊ ኣገልግሎታትን ሕክምናዊ ኣገዝን ከምኡ እውን ቀረብ ውሑስ ደም ክረኽቡ ኣጸጋሚ ኢዮ። ንዝተመዛበሉ ሰባት ዝገጥምዎም ብድሆታት፣ መሳላጥያታት ጥዕና ይግንዉ፣ መሳርሕታትን ቀረብን ሕክምና ይዝመት ወይ ይጠፍእ፣ ኣብቲ ኣገልግሎት ሕክምና ዘሎዎ ንምብጻሕ ከኣ ይጽገሙ። እቲ ልሙድ ንስደተኛታት ዘድልዮም ጥዕና ምጉዳል ጥራሕ ዘይኮነስ ኣብ ግዜ ውግእ ዝጠፍእ ሂወት ኣዝዩ ኣተሓሳሳቢ ኢዮ።

ኣብ ግዜ ህጹጽ ሰብኣዊ ኣገዝ ዝድለዮሉ ኩነታት ጉዳይ ወሊድ ኣዝዩ ሓደገኛ ኢዮ። ባንክን መርመራን ደም ኣብ ዘዮብሉ ቦታ፣ ኣብ ግዜ ሕርሲ ዘጋጥም መድመይቲ ንምትካእ ብዝወሃብ ዘይተመርመረ ደም ብኤች.ኣይ.ቪ ክልከፋ ዘሎ ሓደጋ ልዑል ኢዮ።

ኣብ ጾታ ዝተመርኮሰ ዝለዓለ ዓመጽ

ኣብ ጾታ ዝተመርኮሰ ዓመጽ ሓደ ካብቶም ኣዝዮም ሓደገኛታት ኣመሓላለፍቲ ኤች.ኣይ.ቪ ናብ ደቂ ኣንስትዮ ኢዮ። ኣብ ዝተፈላለዩ መድረኻት ግርጭት፣ ዓመጽ ጾታዊ ርክብ ልዑል ኢዮ። ጎንጻዊ ወሲባዊ ርክብ፣ ደቂ ኣንስትዮ ናብ ዝለዓለ ሓደጋ መልከፍቲ ክቃልዓ ዘሎ ተኸእሎ ክብ ዮብሎ። ብሰንኪ ብድፍኢት ዝፍጸም ርክብ ወይ ዘጋጥም ምፍሕፋሕ ምቕዳድ ዓለባ ርሕሚ ስለ ዘኸትል ቫይረስ ብቀጥታን ብቀሊሉን ናብ መትንታት ደም ክሰሉኽ ይኸእል። ብዕድመ ዘይደልደለ ብልዕቲ ጎማሳታት ኣዋልድ ንኣዝዩ ዝለዓለ ሓደጋ ኢዮ ዝዳርገን። ባህላዊ ኣገባብ ምኽንኻብን ምስፋይን እውን ዝያዳ ተኣፈፍቲ ይገበረን። ኣብ ግዜ ግዱድ ይኹን ልሙድ ጾታዊ ርክብ ዓለባ ርሕመን ይቐደድ እሞ ኤች.ኣይ.ቪ ብቀሊሉ ክኣቱ ዕድል ይኸፍት።

ብፍላይ ዝሃደማ ደቂ ኣንስትዮን ኣዋልድን ተነቀፍቲ ኢዮን። መብዛሕትኡ ግዜ በይነን ወይ ምስ ደቀን ክሃድማ ከለዎ ብዓመጽ ወይ ብግዲ ብወተሃደራት ኮነ ዝተመዛበሉ ሰብኡት ነብሰ ምግሳስ ዮጋጥመን። ኣብ ሰፊራታት ዝተጣየሳ ዕቂባት ስደተኛታት ኢልካ ኢዮ ዝሕሰብ። ግና ኣብ ሰራልዮን፣ ላይበርያን ዲሞክራቲክ ሪፓብሊክ ኮንጎን ብሓይልታት ዓቀብቲ ሰላም ኣብ ደቂ ኣንስትዮን ቁልዑን ዝወረደ ዓመጽ ጾታዊ ርክብ ብኣንጻሩ ኢዮ። ኣብ ገለ ዞባታት ዓለም፣ ምስ ድንግል ንል ኣንስተይቲ ጾታዊ ርክብ ምፍጸም መፈወሲ ኤች.ኣይ.ቪ ተባሂሉ ብልምዲ ስለ ዝእመነሉ፣ ብጭፍራ ወይ ጉጅለ ዝፍጸም ምግሳስ ከኣ ዝበኣሰ ኢዮ።

ተዋጋእቲ፣ ንዓመጽ ጾታዊ ርክብ ከም መሳርሒ ውግእ ኢዮም ዝጥቀሙሉ። ማዕከን ልምዓት ደቂ ኣንስትዮ ውድብ ሕቡራት ሃገራት (UNIFEM) ኣብ ዘቕረቦ ጸብጸብ ሩዋንዳውያን ደቂ ኣንስትዮ ብኤች.ኣይ.ቪ ንክልከፋ ኮነ ኢልካ ጾታዊ ምግሳስ ኣብ ልዕሌኣን ዓሌታዊ ውግእ ከም እተፈጸመ ኢዮ ዝገልጽ። ኣብ ዞባ ዳርፉር ሃገረ ሱዳን እውን ተመሳሳሊ ግፍዒ ተራእዮ። ሁማን ራይትስ ዎች (Human Rights Watch) ዝብሃል ትካል ተጣባቂ ሰብኣዊ መሰላት ከም ዝገለጸ፣ ኣብ ዲሞክራቲክ ሪፓብሊክ ኮንጎ ዝተኸሰተ ሓድሕዳዊ ውግእ ዝተሳተፉ ዓመጽቲ ምለሻ ብመደብ ደቂ ኣንስትዮን ኣዋልድን ክጋሰሱ ከለዉ ነቲ ንጸላኢና ሓጊዙ ዝብልዎ ሲቪል ሕዝቢ ንምርዓድን ምቕጻዕን ምንባሩ ኢዮ። ግዳያት እቶም ኮነ ኢልካ ንኸምኡ ዝስልጥኑ ዓመጽቲ ኣወዳትን ምንእሲያትን ወተሃደራት እውን ኢዮን።

አቀዲሙ ከም እተጠቅሱ፡ ኣብ ጊዜ ግርጭት ኣብ ሞንጎ ዝቃረቡ ኣዕሩኽ ከይተረፈ ረጽሚ ይኸሰት ኢዩ። ብዋና ጸሓፊ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ዝተመዘዘ ሓይሊ ዕማም ጉዳያት ደቂ ኣንስትዮ፡ ኣዋልድን ኤች.አይ.ቪ/ኤይድስን ከም ዝሓበሮ፣ ደቂ ኣንስትዮን ኣዋልድን ዞባ ደቡብ ኣፍሪቃ ንኤች.አይ.ቪ ክቃልዓ ጠንቂ ካብ ዝኸው ሰለስተ ረጅሒታት ሓደ ጎነጽ ኣብ ሞንጎ ዝምድና ዝነበሮም ሰባት ኢዩ። ስቕታ ወይ ብዛዕባ ጸታዊ ርክብ ዘይምዝራብን ነዚ ስቕታ ዝመዝመዘ ጸታዊ ርክብን እቶም ንጸታዊ ርክብ ዘማእከሉ ክልተ ካልኣት ቡዳህቲ ነገራት ኢዮም።

ተነጽሎን ኣድልዎን ስደተኛ

ኣብ ዝተፈላለዩ መዳይ፣ ስደተኛታት ደቂ ኣንስትዮን ኣዋልድን ብኣድልዎን ተነጽሎን ይሳቕያ ኢዮን። ስደተኛታት ስለ ዝኸውና ጥራሕ፣ ብዙሕ ጊዜ ቡቕ ገሃብን ሕብረተ ሰብ ዘጋጥመን ኣብ ዓሌተንን ድኽነተንን ዝተመርኩሰ ተነጽሎ ብቤት ጽሕፈት ኣህጉራዊ ስደተኛታት ውድብ ሕቡራት ሃገራት (UNHCR) ይግለጽ ኢዩ። እቲ ሳልሳይ ጸገም ከኣ ዘጋጥመን ጸታዊ ኣድልዎ ኢዩ።

ኣብቲ ስደተኛ ኮይነን ዝነበራሉ ሃገር፣ መተኣታተውትን መላባዕትን ኤች.አይ.ቪን ተባሂለን ብሓሶት ዝኸሰሳሉ ጸለመን ጠቕነን ቀለል ኣይኮነን። ቡቲ ካልእ ሸንኹ ድማ ካብ ስደት ናብ ሃገረን ኣብ ዝምለሳሉ ተሰከምቲ ኤች.አይ.ቪ ተባሂለን ይኸሰሳ።

ብዙሓት ማሕበረ ኮማት ኣብቲ ብሰፊሑ ዝዘርጋሕ ጽውጽዎይ ይእምና ኢዮን። ኤች.አይ.ቪ፣ ሰላም ብምብሃል፣ ምትሕቋፍ፣ ምስዕዳም፣ ኩዕሶ ብምጽዋት፣ ዕንጥሸው ብምባል፣ ብጣንጦን ክዳን ዓራትን ከም ዝመሓላለፍ ኢዩ። ስለዚ ከኣ ተመለሰቲ ስደተኛታት ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ዕዳጋ መግቢ ክዕድጋ፣ ቤት ትምህርቲ ክኸኑ፣ ሜዳ ኩዕሶ ኮነ ኣብ ካልእ ማሕበራዊ ንጥፊታት ክዋስኣ ኣድልዎ የጋጥመን።

ንቕሓትን ምክልኻልን

ምስፍሕፋሕ ኤች.አይ.ቪ/ኤይድስ ኣብ መዓስከር ስደተኛታትን ተመለሰትን ንምክልኻል፣ ዓባይቲ ይኹና ንኣሸቱ ኣህጉራዊ ትካላት ረድኤት ዝተፈላለዩ ንጥፊታት ንቕሓት ከም ዘካይዳ ቤት ጽሕፈት ኣህጉራዊ ስደተኛታት ውድብ ሕቡራት ሃገራት (UNHCR) ይሕበር። እዚ ድማ ኣብ ቤት ትምህርታት፣ ቅድመ ወለድ ክንክን ዝህባ ክለንካት፣ ተመላሰቲ ሕሙማት ዝኣልያ ክለኒካት፣ ማእከል መዘናግዒ መንእሰያትን መግቢ ዝዕደሉ ከባቢታን ይካየድ።

መንእሰያት ስደተኛታት ትምህርቲ መዘና ንክህቡ ይስልጥኑ። ብዛዕባ ጸታዊ ርክብ፣ ወለድን ኣገዳስነት መርመራ ደምን ምኽርን ብግልጺ ክዛረቡ ይተባብዑ። ንኤች.አይ.ቪ ዝምልከት ሓበሬታ ንምምሕልላፍ ህዝባዊ ኣኼባ፣ ተዋስኦታት፣ ምርኣት ሳዕስዒት፣ ሺዲዮ፣ ሓጸርቲ መጽሄታትን ካርቱናትን ኣገደስቲ ኢዮም። ምዕዳልን ምዘርጋሕን ከንደም እውን ከምኡ።

ምህናጽ መሰል ሰብ ምኽባር

መንግስታት፣ ማሕበረ ኮማትን ውልቀ ሰባትን መሰረታዊ ሰብኣዊ መሰል ደቂ ኣንስትዮን ኣዋልድን ከኸብሩ ኣለዎም። እዚ ምስ ዝገበሩ ጥራሕ ከኣ ኢዩ ምስፍሕፋሕን ማህሰይትን ኤች.አይ.ቪ/ኤይድስ ኣብ እዞን ግዳያት ብኣድማዒ ክከላኸልዎ ዝኸእሉ።

ብUNAIDS, UNIFEM, UNFPA ዝብሃሉ ትካላት ውድብ ሕቡራት ሃገራት ዝቐረበ ጸብጻብ ከም ዝሕብሮ፣ መሰረታዊ መሰል ደቂ ኣንስትዮ ክብሃል ከሎ ምርካብ ማዕረግ ዕድል ወሊዳዊ ሕክምና፣ ክንክንን መድሃኒትን፣ ምንካይ ጾታዊ ምዝመዛን ዓመጽን፣ ደው ምባል ግዱድ መርዓ፣ ምኽባር መሰል ምርጫ ምውላድን ዘይምውላድን ደቂ ኣንስትዮ፣ ሕጋዊ መሰል ዋንነት ንብረትን ውርሻን፣ ፍትሕ፣ ምዕባይ ቁልዓን ጉዳያ ስራሕን፣ ምሕጋዝ ኣለይቲ ሕሙማትን ዘኸታማትን ኤች.ኣይ.ቪ/ኤይድስ ስድራ ቤት ከምኡ እውን ምኽባር ኣድማሳዊ ትምህርቲ ደቂ ኣንስትዮን የጠቓልል።

ካብ ሃገሮም ወጻኢ እውን እንተ ኮነ፣ ስደተኛታት መሰረታዊ መሰሎም ክሕለወሎም መሰሎም ምዃኑ ቤት ጽሕፈት ኣህጉራዊ ስደተኛታት ውድብ ሕቡራት ሃገራት ይጠቅስ። ዕቁባ ዝህባ ሃገራት እውን እዚ መሰል እዚ ከኸብራን ክሕልዎን ግዴታ ኣይደፍን። ስደተኛታት ክመሃሩ፣ ሕክምናዊ ክንክን ክረኽቡ፣ ኣብ ዝተዓቁብሉ ሃገር ክሰርሑን ካብ ሰቅያት፣ ውርደትን ኣድልዎን ነጻ ከይኖሩ ክነበሩን መሰል ኣለዎም።

ናይ መጻኢ ተስፋ

ኣብ ዞባ መዓስከር ስደተኛታት ዝነብሩ ደቂ ኣንስትዮን ኣዋልድን ኣብ ዝተሓላለኹ ሰክዔት ድኽነትን ዓሌታዊ፣ ጾታውን ሕክምናውን ጸገምን ኢዮን ዝነብሩ። ተስፋ ግና ኣሎ። ሃገራት፣ ኣህጉራዊ ትካላት ረድኤትን ደቂ ኣንስትዮ ባዕለንን ኣንጻር ማሕበራዊ ክፋእ ይቃለሱን ነዚ ተነቓፍን ዝተወጽዐን ክፋል ሕብረተ ሰብ ዝሕግዝ ለወጢ ኣብ ፖሊሲታት ንምትእትታው ይጽዕሩን ኣሎዉ።

ካብ መልከፍቲ ኤች.ኣይ.ቪ ንምድሓንን ምክልኻልን ክውሰዱ ዘለዎም ስጉምታት ካብ ቁጽጽር ደቂ ኣንስትዮ ወጻኢ ምዃኖም ማሕበረ ሰብ ሕክምና ይኣምን። ኣብዚ እዋን ከኣ ምምሕልላፍ ኤች.ኣይ.ቪ ንምንካይ ማይክሮ ባይ ኣሲድ ኣብ ምምዕባል ይርከብ። እዚ ዓይነት መከላኸል ኣብ ቀጻላ ብልዕቲ ደቂ ኣንስትዮ ዝልክ ከይኑ ምሉእ ብምሉእ ንምክልኻል ዝግበር ጸዕሪ ባዕላተን ክቆጸጸሩ ዕድል ዝህበን ኢዮ። እዚ ዝምዕብል ዘሎ ተክኖሎጂ ብግምት ድሕር ሓሙሽተ ወይ ዓሰርተ ዓመት ኣብ ጥቅሚ ክውዕል ተስፋ ኣሎ።

ንምቅላስ ኤች.ኣይ.ቪ/ኤይድስ፣ ስደተኛታት ደቂ ኣንስትዮን ኣዋልድን ዞባ ሳብ-ሳሃራ ኣፍሪቃ ብትብዓትን ቆራጽነትን ክቃለሳ መሪሕ ተራ ይጸወታ ኣለዋ። ግደኣን፣ ነዚ ኣዕናዊ ሕማም ንምግታእ ኣብ ዝግበር ማሕበራዊ፣ ቁጠባውን ፖለቲካውን ለውጢ ኣብነታዊ ክኸውን ኢዮ።